

Muziek en jonge dove kinderen met CI's

Julie Kosaner
Vertaald in het Nederlands door ONICI

Muziek en jonge dove kinderen met CI's

Meerwaarde van muzikale training

Naast het bevorderen van de muzikale ontwikkeling kunnen muzikale activiteiten ook een positief effect hebben op de algemene ontwikkeling. Muzikale activiteiten dagen het leren uit door het stimuleren van: de communicatieve vaardigheden, de luistervaardigheden, de taalontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling, de fijne en de grove motoriek, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de creativiteit. Door samen met muziek bezig te zijn, zal je kind zich ook meer aan je gaan hechten, wat de ouder-kind-interactie alleen maar ten goede kan komen.

Communicatieve vaardigheden

Als je samen met je kind zingt of rijmpjes opzegt, dan moedig je je kind aan om: naar je gezicht te kijken, oogcontact te maken, aandacht te geven, zich te concentreren en om beweging of geluiden na te bootsen. Nadat je contact neemt met je kind, laat je daarna altijd even een pauze, die het kind ertoe aanzet om mee te doen met het gesprek. Deze korte pauze geeft het signaal aan het kind dat het nu zijn beurt is. Zo ontstaat beurtname en wordt dit ook een gewoonte in de conversatie. Over al deze basisvaardigheden moet je kind beschikken, alvorens het begint te praten.

Luistervaardigheden

Door je kind uit te nodigen om naar interessante geluiden of muziek te luisteren (b.v. naar muziekinstrumentjes, muziek, of de stem van een persoon die zingt), moedig je je kind aan om aandacht te geven aan geluid. Hierdoor zal je kind:

- 1) Zich beginnen te realiseren dat geluiden verschillen van mekaar;
- 2) Geluiden beginnen te herkennen door de associatie te maken tussen de geluidsbron en het geluid (deze stem komt van mama).

Taalontwikkeling

Door proberen mee te zingen met liedjes, leren kinderen hun stemgeving onder controle te houden, wordt de stemgeving vloeiender (door verschillende klanken na mekaar te uiten) en moedig je het gebruik van een variatie van klanken aan. Zingen helpt je kind ook om de betekenis van woorden makkelijk te begrijpen en biedt hen de mogelijkheid om op de uitspraak te oefenen.

Cognitieve ontwikkeling

Door samen met je kind te zingen kan het nieuwe woorden en betekenissen leren. B.v. in het Engelse liedje 'Mary had a little lam', leert het kind het concept 'klein' (tegenover groot), leert een dieren naam, liefde en plezier. Door liedjes voortdurend opnieuw te zingen, gaat het kind de woorden en zinnen ook onthouden en oefen je dus heel goed het auditieve geheugen.

Motorische vaardigheden

Door mee te doen met liedjes en hun bewegingen (met vingers, handen of gans het lichaam), door te dansen of door muziekinstrumenten te hanteren, geef je je kind de mogelijkheid om op te staan en te bewegen. Hierdoor oefen je natuurlijk ook de fijne (kleine bewegingen met handen en vingers) en de grove (grotere bewegingen met je ledematen zoals met je benen) motorische vaardigheden van je kind. Dit kan natuurlijk ook de coördinatie van de ledematen en het evenwicht extra stimuleren.

Mellie en haar vrienden hebben een feestje in de tuin met veel muziek.
Voeg de eerste en de laatste pagina samen en je ziet hoeveel plezier zij hebben!

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Als je je kind aanmoedigt om te luisteren en te reageren op muziek, zang, dans en om zijn emoties uit te drukken via beweging, expressie of stemverandering, dan stimuleer je ook de emotionele ontwikkeling. Door samen met je kind en met andere kinderen muzikale activiteiten te doen, leert je kind:

- zich socialer te gedragen,
- zich aan te passen aan het gedrag van anderen,
- de gevoelens van anderen te begrijpen en te respecteren.

Ontwikkelen van creativiteit

Er zijn verschillende manieren om de creativiteit bij je kind te stimuleren. Eén van de mogelijkheden is je kind aan te moedigen om op muziek en zang te reageren. Denk eraan dat je kind in ontwikkeling is om ook zijn eigen muzikale interesses en dansstijl te ontdekken. Een andere manier om de creativiteit te stimuleren is door er voor te zorgen dat er geluidmakend materiaal en muziekinstrumentjes in de omgeving aanwezig zijn (b.v. fluit, trommel, xylofoon, . . .). Deze vaardigheden zorgen ervoor dat je kind creatiever wordt en ook meer zelfvertrouwen opdoet.

Muziekcomponenten

Wat bedoelen we eigenlijk met muzikale activiteiten? Om deze vraag te beantwoorden, is het belangrijk dat we even stilstaan bij de verschillende componenten van muziek. Kenmerken die ervoor zorgen dat elk muziekstuk uniek is, zijn:

Timbre - de karakteristieke kwaliteit van een geluid dat er voor zorgt dat b.v. uw stem verschilt van deze van iemand anders of dat elk muziekinstrument anders klinkt

Melodie - een variatie van tonen na mekaar

Ritme - het vast patroon in de muziek

Tempo - de snelheid van de muziek

Muzikale activiteiten zorgen ervoor dat je kind deze verschillende componenten leert ontdekken. Om hiertoe te komen, is het noodzakelijk om een variatie van muzikale activiteiten aan te bieden. Dit kan gaan van luisteren en reageren op verschillende muziekgenres; luisteren, spelen en herkennen van muziekinstrumenten; rijmpjes opzeggen, liedjes zingen en bewegen en dansen op muziek.

Opgelet: Je moet GEEN speciale muzikale opleiding gevolgd hebben om je kind muzikaal te helpen ontwikkelen. Je moet wel enthousiasme tonen bij de activiteiten en zelf laten zien dat je ervan geniet, zodat je een positief rolmodel vormt voor je kind.

Activiteiten die ouders met jonge kinderen kunnen doen om de muzikale ontwikkeling te stimuleren

Zingen van wiegeliedjes

Baby's voelen zich goed in hun vel als ze geknuffeld worden en als er wiegeliedjes gezongen worden. Zij houden ervan om op een ritmische manier bewogen te worden. Dit maakt hen ook rustig en doet hen zelfs in slaap vallen. Deze positieve ervaring zorgt er ook voor dat het kind vertrouwd raakt met de stem van mama en met de klanken en het ritme van de moedertaal. Maar ook als ze iets ouder worden, blijft zingen erg belangrijk. Je kan dan een grotere variatie van liedjes aanbieden.

Interactie met je kind door er rechtstreeks tegen te spreken

Zelfs voor je kind al kan zitten, kan het de voorkeur voor bepaalde geluiden al kenbaar maken door meer te bewegen of door meer geluiden te maken. B.v. door met de armen te fladderen of met de voetjes te trappelen. Om baby's een gesproken taal te leren, gaan we onze spraak rechtstreeks tot het kind richten. Onze manier van spreken tot baby's lijkt dan fel op muziek doordat onze spraak dan:

- duidelijker is en veel herhalingen bevat,
- een hogere stemgeving heeft,
- meer melodie en intonatie bevat,
- een trager tempo heeft,
- zelfs een 'zingend' ritme heeft.

Als je op dergelijke duidelijke manier praat, dan zal je kind belangrijke grammaticale informatie kunnen opvangen (zoals de 's' van een meervoudsvorm), de beklemtoning van belangrijke woorden kunnen waarnemen, evenals de belangrijke pauzes (zoals er een komma geplaatst wordt in geschreven taal). Je kan dus de spraak- en taalontwikkeling van je kind extra stimuleren door op bovenvermelde manier rechtstreeks tot je kind te spreken, met een duidelijke expressie en eventueel een gebaar (om de betekenis te verduidelijken). Waarschijnlijk doe je reeds veel van dit instinctief, zonder er bij na te denken.

Klanken ontdekken

De eerste stap die noodzakelijk is om tot spraak en taal te komen, is de mogelijkheid om te kunnen luisteren en om klanken te herkennen. Een kind dat over goede auditieve vaardigheden beschikt, zal in de mogelijkheid zijn om betekenis aan woorden en zinnen te koppelen (spraak te verstaan), zal stemmen kunnen herkennen en zal zo zijn omgeving beter gaan begrijpen. Een kind met goede auditieve vaardigheden gaat zelf duidelijker praten, omdat het ook aandachtig naar zijn eigen uitspraak luistert.

Enkele suggesties van activiteiten die het gericht luisteren stimuleren en die leiden tot het herkennen van deze geluiden, zijn:

Ga je kind niet voortdurend testen of het bepaalde geluiden al kan herkennen, maar creëer samen plezierige luisteractiviteiten,

Je kan je kind ook helpen bij het ontdekken van geluiden door zelf, in een stille omgeving, verschillende interessante geluiden te maken en door je kind aan te moedigen om er naar te luisteren en er op te reageren. Je kan dan bijvoorbeeld niet reageren op het geluid, maar naar je oor wijzen en vragen: "wat hoor je?" Probeer, indien mogelijk wel altijd de geluidsbron te laten zien.

Kinderen moeten niet alleen aangemoedigd worden om naar geluid te luisteren, maar ook om het te imiteren. Zo kun je zelf ook proberen om geluiden na te bootsen, die je in de omgeving hebt gehoord. B.v. als je kind reageert op het blaffen van een hond, zeg dan zelf ook 'woef, woef', nadat de hond is gestopt met blaffen. Als je dan vervolgens, vol verwachting, naar je kind kijkt en zelf stil blijft, zal je kind proberen het blaffen van de hond te imiteren. Het interessantste geluid voor je kind is immers jouw stem. Met je stem kun je dus meer de aandacht van je kind trekken dan met een omgevingsgeluid of muziekinstrument.

Zodra je baby een klein object in zijn handen kan vasthouden, geef je het best wat geluidmakend materiaal in zijn handen: een rammelaar of ratelaar die geluid maakt als je er mee schudt of objecten (twee stokjes) die je tegen mekaar kan slaan. Je kan ook makkelijk materiaal uit de omgeving nemen of eventueel zelf maken. B.v. doe wat harde rijst in een kleine doosje. Steek het doosje in een klein zakje, zodat je kind het niet kan openen en moedig het aan om ermee te schudden.

Als je baby wat ouder wordt, kun je best heel wat geluidmakend materiaal in zijn omgeving leggen. Dit kan geluidmakend speelgoed zijn, dat geluid maakt als je ergens aan trekt of op drukt, of dat een deuntje speelt. Even belangrijk echter is om in het begin je kind aandachtig te maken voor plotse omgevingsgeluiden zoals: de telefoon die rinkelt, de deurbel die gaat, de ziekenwagen die met de sirene op voorbij komt, muziek van de TV, een klokkenspel dat geluid maakt door de wind, enz.

Vestig ook de aandacht van je kind op geluiden die regelmatig voorkomen in de omgeving zoals de haardroger, de magnetron, het wasmachine of de klok. Deze geluiden kun je misschien ook met je stem proberen na te doen en moedig je kind aan om deze geluiden te imiteren. Dit kan door naar het kind zijn nabootsing te luisteren en door vervolgens te lachen, in het kind zijn ogen te kijken en bevestigend te knikken.

Spelletjes spelen waarbij een geluid geassocieerd wordt met een beweging

Je kan met je baby allerlei leuke spelletjes spelen, die zorgen dat het de link leert leggen tussen het geluid en het voorwerp. Actieve spelletjes op dit vlak zijn: kiekeboe- of piep-spelletjes waarbij je jezelf even verbergt en plots komt kijken terwijl je "kiekeboe" of "piep" roept of vang-spelletjes waarbij je bijvoorbeeld je kind probeert te pakken, aan te tikken of te kietelen terwijl je enthousiast zegt "ik kom je pakken". Andere voorbeelden op dit vlak zijn: "brrrrr" zeggen als je met een autootje rijdt of "hmm, hmmm" terwijl je doet alsof je iets lekkers van een lepel aflikt. Of meebeweegliedjes zoals 'deze duim op deze duim', waarbij je terwijl je zingt, jouw duim op de duim van het kind plaatst en zo stapsgewijs een toren bouwt. Probeer ook altijd geluiden die je baby maakt na te doen en herhaal zelf voortdurend het rijmpje of liedje.

Begin en eind van muziek herkennen

Je kan met je kind allerlei activiteiten doen om het te laten waarnemen wanneer muziek begint en wanneer die weer stopt. Voorbeelden op dit vlak zijn spelletjes zoals: stoelendans en het muzikaal standbeeld. De kinderen leren deze activiteiten het vlugst in een stille omgeving waar de muziek duidelijk opvalt ten opzichte van de stilte. Hou bij deze activiteiten rekening:

1. Dat je stilletjes naast de CD-speler gaat zitten (of de afstandsbediening bij je neemt)
2. Je het kind zijn aandacht trekt en probeer het vervolgens duidelijk te maken dat er nu geen geluid is
3. Zet dan de muziek op
4. Luister en reageer op de muziek door heen en weer te bewegen of door een andere handeling te doen die aangeeft dat je iets hoort (b.v. rammelen met een rammelaar)
5. Zet de muziek stil (door op de pauzeknop te duwen)
6. Geef nu duidelijk aan dat er nu geen muziek meer is, door bijvoorbeeld heel stil te blijven zitten.

Eén maal je kind het verschil tussen muziek en stilte kan waarnemen, kun je het spel wat actiever maken door rond te lopen als de muziek op staat en te gaan zitten als de muziek stopt. Luisteren naar muziek terwijl je rond loopt, kan voor je kind veel moeilijker zijn doordat het te enthousiast bezig is met het lopen. Hierdoor kan het soms het einde van de muziek niet waarnemen. Als je dit in groep doet, kan het kind natuurlijk ook veel leren van de andere kinderen.

Doe deze activiteit met verschillende muziekgenres en zet langzaam het volume stiller bij kinderen die de activiteit heel goed door hebben. Je kan deze activiteit ook doen, door zelf te zingen in plaats van een CD te gebruiken. Zo kun je ook vragen dat je kind de handpop haar mond beweegt, zolang jij zingt en dicht doet als je stopt met zingen of praten.

Correct leren reageren op tempo en luidheid

Ouder en kind kunnen leuk experimenteren door op een trom te slaan. Nadat je je kind een tijdje vrij hebt laten spelen met de trom, moedig je het aan door beurt om beurt op de trom te slaan. Ieder heeft hiervoor best een eigen drumstok. Probeer je kind nu aan te zetten om je na te doen. Klop vervolgens zachtjes, hard, langzaam en vlug op de trom. Je kan ook beroep doen op een helper die een bepaald ritme op de trom slaat, terwijl jij met je kind beweegt op het ritme. Als er langzaam geklopt wordt, kun je traag stappen en als er vlug geklopt wordt, ga je vlug stappen of lopen. Als je kind nog te jong is om te stappen, dan neem jij best je kind op de schoot en beweeg je samen op de muziek, terwijl een tweede persoon op de trom slaat. We kunnen dit spel nog aangenamer maken door papieren, gekleurde stapstenen op de grond te leggen, waarbij het kind van stapsteen mag veranderen als er één maal op de trom geslagen wordt.

We moeten er natuurlijk ook rekening mee houden dat jonge kinderen zich maar korte tijd kunnen concentreren. Stop er dus mee als je kind er niet meer van geniet. Want het allerbelangrijkste is dat je kind deze activiteiten leuk vindt en positieve leerervaringen opdoet.

Luisteren en reageren op verschillende muziekgenres

Ouders zouden samen met hun jonge kinderen naar interessante liedjes moeten luisteren. Het luisteren naar tal van muziekinstrumenten (zonder zang) biedt een ruime variatie van toonhoogtes aan. Een mooi voorbeeld op dit vlak is de Peruviaanse windpijp. Daarnaast is het natuurlijk aan te raden om je kind te laten kennismaken met verschillende muziekgenres zoals klassiek, pop, folk, country, muziek van andere culturen, maar ook kinderrijmpjes zijn een leuke oefening. Als je samen naar muziek luistert, moedig dan altijd aan om ook op de muziek te reageren. Zelfs heel jonge baby's kunnen we de verschillende muziekgenres laten aanvoelen, door samen met hen telkens anders te bewegen. Zo kunnen we bijvoorbeeld bij een rocknummer de baby opnemen en laten springen.

Bij oudere kinderen kun je vragen om actiever mee te doen door in de handen te klappen, te stampen met de voeten, te kloppen op hun benen of te dansen. Als je kind nog niet alleen kan of durft te dansen, kun je dit in eerste instantie best samen doen. Beloon je kind altijd als het op een eigen manier op geluid reageert. In het begin moet je natuurlijk altijd het voorbeeld geven, maar stilaan gaan kinderen ook op een eigen manier op muziek reageren. Laat ook je kind eens even alleen in de kamer met de muziek en kijk hoe het er op reageert.

Als je kind nog wat ouder is en de auditieve vaardigheden beginnen zich al aardig te ontwikkelen, dan kun je bijvoorbeeld twee contrasterende muziekfragmenten laten horen (een vlug en een traag). Aan elk fragment koppel je dan een actie: bij het trage fragment mag het kind stappen en bij het vlotte lopen. Bied die verschillende fragmenten een aantal keren ad random aan en moedig je kind aan om op elk fragment passend te bewegen. Een andere variatie hierop is dat het kind niet zelf moet bewegen, maar dat het een voorwerp (pop) passend doet bewegen.

Ritmisch geluiden maken

Baby's houden ervan om naar hun eigen vocalisaties te luisteren en naar geluid te luisteren dat ze zelf maken door voorwerpen tegen mekaar te slaan. Zij vinden het leuk als ze met geluid en ritme kunnen experimenteren. Moedig je kind ook aan om op een ritme te reageren. Als je ziet dat je kind een geluid waarneemt, plaats het dan op je knieën en beweeg het mee op het ritme van de muziek. Zelf met je stem een ritme produceren en je kind hierop laten meebewegen (terwijl het op je knieën zit), vinden kinderen erg leuk. B.v. 'ba ba baaaa / ba ba baaaa / ba ba ba ba / ba ba baaaa'.

Je geeft dan met je knie het ritme aan (duw je kind op 'ba' lichtjes omhoog en laat het tussen je benen vallen bij 'baaaaa'). In het begin plaats je best je baby op je knieën met het aangezicht naar je toe, nadien hoeft dit niet meer altijd.

Veel ritmische activiteiten kunnen we doen met onze lichaamsdelen. Voorbeelden zijn: met de handen gelijktijdig of afwisselen andere lichaamsdelen aantikken (knie, schouder, dij, ...), mond open en dicht doen met een smakgeluid, klappen met de handen, stampen met de voeten, ... Een 1,2,3 / 1,2,3 / 1,2,3 ritme kunnen we ook aangeven door op 1 en 2 in de handen te klappen, maar op 3 op de knieën. Het ritme wordt nog gemakkelijker onthouden als we het ritme ondersteunen met woorden en bewegingen.

Als je kind er in slaagt om een ritme te onthouden, kunnen we de oefeningen moeilijker gaan maken door met de snelheid te variëren. Tot slot kun je het ritme ook nog zacht en luid aanbieden.

Een ander voorbeeld van een ritmische activiteit is het maken van het geluid van paarden, nadat je samen met je kind in een boekje met paarden hebt gekeken en hebt uitgelegd hoe paarden lopen en geluid maken. Je kan het ritme 1,2 / 1,2 / 1,2 / 1,2 klappen met je handen of op je knieën, maar je kan het ook zeggen: 'klik, klak, klik, klak, klik, klak, ...'. Vervolgens probeer je je kind te laten bewegen op het ritme van een paard. Bij jonge kinderen zul je het natuurlijk eerst even moeten voordoen. Je kan ook het ritme aangeven waarop je kind moet bewegen en de rollen kunnen ook omgekeerd worden.

Op een ander moment kun je het ritme van een paard veranderen in dat van een kikker met het ritme Hop...Hop...hop, hop, hop / Hop...Hop...hop, hop, hop. Hierbij kun je ook gebruik maken van een springbal om het springend effect nog duidelijker te maken. Denk er dus aan om regelmatig de rollen eens om te keren, zodat niet altijd dezelfde persoon moet springen en geluid maken.

Luisteren naar en spelen met slaginstrumenten

Het ideale is dat je thuis kan beschikken over enkele slaginstrumenten. Enkele makkelijk te gebruiken en erg zinvolle instrumenten zijn:

- om op te slaan of te tikken: verschillende types van trommeltjes, kleine cymbalen, triangel, houtblok, xylofoon, marimba's, sommige types van belletjes of klokken, een eenvoudig keyboard
- om mee te schudden: maraca's, belletjes, regenstok
- om over te wrijven of te schuren : cabasa, een houten wasplank, Portoricaanse guiro, Afrikaans shekere
- om op te blazen: fluit

Je kan je kind nog extra voor deze instrumenten motiveren door het eens mee te nemen naar een muziekwinkel die deze instrumenten verkoopt of door hierover boeken te kopen of te ontlenen in de bibliotheek. Je kan ook samen met je kind foto's van muziekinstrumenten uit tijdschriften knippen en deze op een fiche of in een boek kleven.

Vele objecten uit de dagelijkse omgeving kunnen we ook gebruiken als slaginstrument. We kunnen een emmer omdraaien en gebruiken als drum, twee deksels van kookpannen gebruiken als cymbalen of houten lepels gebruiken zoals de houtblokken.

Meer ideeën over het zelf maken van slaginstrumenten zijn te vinden in 'Listen.Hear, nr. 18: Zelfgemaakte muziekinstrumenten', te downloaden via: http://www.medel.com/data/downloads/BRIDGE/Listen_Hear_Newsletter/Listen-Hear-18.pdf

Muziekinstrumenten kun je altijd best één voor één aan je kind voorstellen en niet allemaal tegelijkertijd. Nadat je het kind even met een nieuw instrument hebt laten spelen en experimenteren, moedig je het aan om te luisteren naar het geluid dat het maakt. Het helpt ook altijd als je met je stem probeert dit geluid na te bootsen. B.v. grrr, grrr grrr, doet de wasplank. Moedig je kind aan om het geluid zelf na te bootsen met de eigen stem.

Het is belangrijk dat je kind leert kennismaken met verschillende muziekinstrumenten die elk op een andere manier bespeeld worden en die ook allemaal een ander geluid maken. We moeten de kinderen dan ook tonen dat we op verschillende manieren geluid kunnen maken: door te wrijven, te schudden, te kloppen of te blazen. Best neem je eerst twee erg tegengestelde geluiden (zoals de rammelaar met een continue hoog geluid en de trom met een kortstondig laag geluid).

Samen met je kind kun je de verschillende instrumenten bespelen en kun je ook naar een kort muziekstukje met dit instrument luisteren. Help je kind het ritme van het deuntje te pakken te krijgen door eventueel samen de arm op het ritme te bewegen. Je kan het natuurlijk ook altijd eerst even zelf voordoen. Bij het gebruik van een muziekinstrument is het één van onze eerste doelstellingen dat het kind het instrument begint te bespelen als de muziek start en stopt als de muziek gedaan is. Sommige oudere kinderen vinden het fijn als zij de dirigent mogen spelen, die met zijn handen aangeeft of het instrument hoog of laag klinkt. Moedig je kind aan om ook eens dirigent te zijn. Het allerbelangrijkste is natuurlijk weer dat jij en je kind plezier beleven aan deze activiteit.

Nadat je je kind ervaring hebt laten opdoen met verschillend geluidmakend materiaal, kun je verwachten dat je kind naar een muziekinstrument kan luisteren en het ook herkennen. In een oefening om muziekinstrumenten te herkennen, begin je best met slechts twee instrumenten, die erg van mekaar verschillen zoals een trom en een fluit. Jonge kinderen hebben het nooit makkelijk als ze een keuze moeten maken. Wees dus niet ongerust als dit in het begin nog niet lukt. Laat dan nog een aantal keren de geluidsbron (het instrument) zien, terwijl je het ook hoort. Denk er ook aan dat elk kind op zijn eigen tempo leert en dat wat makkelijk lijkt voor het ene, erg moeilijk kan zijn voor het andere.

Thuis slaginstrumenten maken

Je kan thuis met je kind een gamma van slaginstrumenten zelf maken. Dergelijke activiteit is meestal erg plezierig voor beiden en stimuleert ook de interactie. Het is door dergelijke interacties dat kinderen leren praten. Kinderen houden van zelfgemaakte instrumenten en deze kunnen dan ook gebruikt worden in tal van activiteiten.

Meebeweegliedjes

Als je kind wat ouder wordt en makkelijk naar geluiden begint te luisteren, kun je ook stilaan verwachten dat het begint mee te doen met liedjes, door sommige bewegingen of vocalisaties na te doen. Best begin je met een tweetal meebeweegliedjes. Later kan dit uitgebreid worden. Best kies je een liedje waarin een beperkt aantal woorden dikwijls herhaald worden (zoals: Ik zag twee beren; Visje, visje in het water of Old Mac Donald). We moeten natuurlijk ook liedjes nemen die makkelijk te zingen zijn (door een beperkt aantal noten te gebruiken) en waarin bepaalde melodiepatronen voortdurend herhaald worden, zodat je het volgende ritme al kan voorspellen (zoals: Klap eens in de handjes, tralala). Bewegingen moeten vervolgens aan dit ritme gekoppeld worden. De bewegingen moeten zo gekozen worden dat ze ook helpen om de betekenis van de woorden makkelijker te begrijpen en ze moeten ook heel plezierig zijn. We kunnen ook elk liedje koppelen aan een bepaalde prent of een bepaald voorwerp. Bewegingen, foto's en voorwerpen zorgen er niet alleen voor dat je kind de tekst makkelijk gaat begrijpen, maar hierdoor kan het kind ook aangeven dat het een bepaald liedje herkent, zonder dat het dit hoeft te zeggen. Door te wijzen naar een foto, een beweging te maken of een voorwerp te nemen, kan het kind, ook al kan het nog niet praten, aangeven dat je dit bepaald liedje nog eens moet zingen of spelen. Als je weet welk liedje je kind graag hoort, kun je dit ook als beloningssysteem gebruiken.

Als je kind mobieler wordt, zal het met nog meer motorische handelingen mee bewegen op de muziek. Het zal mee springen, ronddraaien, in de handen klappen of met de voeten stampen. Zang en gecoördineerde bewegingen dragen bij tot de ontwikkeling van een goed evenwicht en lichaamsbesef.

Gebeurtenissen aan liedjes koppelen en personaliseren

Het is goed voor je kind als je bepaalde liedjes koppelt aan bepaalde momenten van de dag of aan bepaalde situaties. Zo kun je altijd hetzelfde (slaap)liedje zingen bij het slapen gaan (zoals: slaap kindje slaap) of zing je 'het regent, het regent, de pannen worden nat' telkens als het regent. Wees ook niet bang om teksten van liedjes een beetje aan te passen zodat ze beter passen bij je kind. Kinderen houden immers meer van gepersonaliseerde liedjes, rijmpjes of verhalen. Aanpassingen kunnen soms erg simpel gebeuren door bijvoorbeeld de naam van het kind in te voegen (Klein, klein Hanneke i.p.v. Kleutertje). Je kan ook andere woorden aanpassen, zodat het liedje meer aansluit bij jullie persoonlijke situatie. (Ik zag twee zussen broodjes smeren, i.p.v. beren). Het kiezen van de juiste woorden en zinnen zal er toe leiden dat je kind de wereld om zich heen leert ontdekken.

Liedjes voortdurend herhalen

Wees niet bang om eenzelfde liedje nog eens opnieuw te zingen. Hoe bekender een liedje klinkt voor een kind, des te meer zal het zelf actief willen deelnemen. En hoe actiever het deelneemt, hoe meer plezier het er aan zal beleven. Door liedjes voortdurend opnieuw te zingen, gaat je kind de woorden en de zinnen ook stilaan herkennen, vervolgens begrijpen en tot slot ook zelf proberen te zingen. Door zelf te wijzen naar een tekening of object of door de bewegingen te maken, kan je kind ook aangeven dat het wil dat jij het liedje nog eens zingt. Als je kind dergelijke acties onderneemt, moet je het altijd belonen.

Liedjes zingen zonder muzikale begeleiding:

Zingen zonder muzikale begeleiding is een erg zinvolle activiteit bij kinderen, omdat ze dan de woorden en zinnen beter horen en verstaan. Je moet hierbij:

- kijken naar je kind als je zingt,
- een levendige stem gebruiken en een expressieve mimiek,
- je kind de volle aandacht geven.

Eenmaal je kind begint mee te zingen, zorg je ervoor dat je de stem van je kind niet overstemt; maar zing zelf wat zachter, en hou je klaar om in te springen als je kind het vervolg van de melodie of de tekst niet meer weet. Tal van leuke CD's met liedjes en kinderrijmpjes zijn in de handel verkrijgbaar. Door hier veelvuldig naar te luisteren, leer je tonen en melodie evenals het juiste tempo te herkennen. Toch leren kinderen het meest door deze liedjes samen met jou te zingen, zonder muzikale begeleiding. Dit laat je ook toe om meer rekening te houden met het leertempo en de interesses van uw kind.

Luisteren en reageren op muziek via verandering van luidheid en tempo

Muziek kan nog interessanter gemaakt worden door er meer tempo en luidheidsvariaties in aan te brengen. Best doe je dit zelf eerst even voor en probeer je de aandacht van je kind te trekken op deze veranderingen. B.v. Het einde van een liedje is meestal gekenmerkt door een trager tempo. Daarom is het belangrijk om liedjes altijd ook te laten horen tot het einde. Op deze manier kan je kind bewust worden van de dynamiek van muziek en leert het het einde herkennen.

Rijmen

Kies korte en simpele meebeweegrijmpjes, die makkelijk te begrijpen zijn. B.v.: Terwijl je het rijmpje (visje, visje in het water, . . .) opzegt, beeld je het uit. Zeg de rijmpjes ook in een duidelijk ritme. Ritme helpt om zinnen te onthouden. Door te leren luisteren naar woorden die auditief fel op mekaar gelijken (beer, keer), maak je je kind bewust van kleine klankverschillen, die van groot belang zijn om de gesproken taal te begrijpen en te leren spreken. Probeer ook zelf enkele ritmische rijmpjes te maken, die je regelmatig kan herhalen. (Loep, loep, loep. . . we eten soep). Dit rijmpje moeten we dan ook telkens herhalen als we soep gaan eten, zodat je kind het stilaan leert herkennen. Probeer ook eens een woordje (b.v. soep) weg te laten en laat je kind dit woord invullen.

Luisteren naar een melodie zonder zang

Om je kind te helpen bekende liedjes te leren herkennen, kun je best zelf eerst het liedje eens neuriën, fluiten of op een instrument spelen. Moedig je kind dan aan om goed te luisteren en om te proberen het fragment te herkennen. Kinderen kunnen aangeven dat zij het herkennen, door beginnen mee te bewegen, te wijzen naar de bijhorende foto of voorwerp of door proberen mee te zingen. Zonder zang een lied herkennen is natuurlijk erg moeilijk, daarom kun je, om je kind te motiveren, in het begin best af en toe een woord meezingen of mee bewegen, wat helpt om het te herkennen.

Geniet van de tijd die je met je kind doorbrengt. Kinderen groeien erg vlug en het zal niet lang duren vooraleer ze naar school kunnen. Elk moment dat je in de eerste levensjaren samen met je kind doorbrengt, is van belang. Jonge kinderen leren erg snel en de invloed die jij als ouder kan hebben op de ontwikkeling van je kind, is enorm. Denk eraan, jij bent een erg belangrijke persoon voor je kind.

Vertaald naar het Nederlands door

ONICI

Independent Information Centre on cochlear Implants

Waardstraat 9

3520 Zonhoven

Belgium

Tel. + 32 (0) 11816854

Mobile. +32 (0)479716120

Email: info@onici.be

www.onici.be

Muziek en jonge kinderen met cochleaire implantaten

Muzikale puntenschaal

Naam kind: _____

Geboortedatum (dd/mm/jj): _____

Datum evaluatie: _____

Datum eerste fitting (dd/mm/jj): _____

Aantal maanden CI-gebruik: _____

Naam van de tester: _____

Leeftijd kind bij evaluatie: _____

Hoorleeftijd kind bij evaluatie: _____

1. Geniet je kind van het luisteren naar kinderliedjes die je voor hem/haar zingt?		Score
0	Neen	
1	Soms	
2	Altijd	

2. Geeft je kind aandacht aan je of probeert het deel te nemen aan een gesprek door gebaren of geluiden te maken?		
0	Neen	
1	Soms	
2	Altijd	

3. Welke van de volgende geluiden herkent je kind?		
Telefoon, deurbel, stem van mama, stem van papa, blaffende hond, toeter van de auto, klok, muziek		
0	Geen	
1	Twee geluiden	
2	Meer dan twee geluiden (schrijf op welke geluiden)	

4. Kan je kind genieten van geluiden die het zelf opzettelijk maakt? B.v. het tikken met een lepel op tafel.		
0	Neen	
2	Ja	

5. Probeert je kind geluiden die het hoort na te doen?		
0	Neen	
1	Soms, als we er om vragen	
2	Meestal spontaan	

6. Kijkt je kind omhoog als je een interessant geluid maakt (b.v. als je brult als een leeuw terwijl je in een dierenboekje kijkt) of reageert het al op bepaalde voorwerpen door stem te geven ('mmmm' als je eten toont of 'brrrr' als je een autootje vooruit duwt)?		Score
0	Nooit	
1	Soms	
2	Altijd	

7. Weet je kind wanneer muziek start?		
0	Neen	
1	Soms, als we er om vragen	
2	Meestal spontaan	

8. Weet je kind wanneer muziek stopt?		
0	Neen	
1	Soms, als we er om vragen	
2	Meestal spontaan	

9. Probeert je kind variaties van tempo of luidheid in muziek te volgen? B.v. door luider met de voeten te stampen als de muziek luider klinkt of door vlugger beginnen te springen als de trom vlugger slaat.		
0	Neen	
1	Soms, als we er om vragen	
2	Meestal spontaan	

10. Als je kind muziek hoort, reageert het dan door het hoofd of lichaam mee te bewegen op het ritme van de muziek?		
0	Neen	
1	Soms, als we er om vragen	
2	Meestal spontaan	

11. Reageert je kind verschillend op verschillende muziekgenres? B.v. danst op popmuziek, beweegt traag op trage muziek.		
0	Neen	
1	Soms, als we er om vragen	
2	Meestal spontaan	

12. Geniet je kind ervan als het kan meedoen met meebeweegliedjes?		
0	Neen	
1	Probeert bewegingen na te doen en te vocaliseren	
2	Probeert meestal actief mee te doen en kan een simpel ritme enkele keren herhalen. B.v. 1,2,3 / 1,2,3 / 1,2,3	

13. Geniet je kind van en luistert het naar geluidmakend materiaal of slaginstrumenten?		Score
0	Neen	
1	Soms	
2	Meestal	

14. Geniet je kind ervan als het met muziekinstrumentjes (rammelaar, trom,...) de muziek mee kan begeleiden?		
0	Neen	
1	Ja, maar herkent begin of einde van de muziek niet	
2	Ja, en herkent begin en einde van muziek	

15. Reageert je kind op muziek door verschillende muziekinstrumentjes te kiezen of te bespelen?		
0	Neen, kiest altijd hetzelfde instrumentje	
1	Kiest soms een ander muziekinstrument	
2	Ja, maakt verschillende geluiden met één of meerdere instrumenten	

16. Kan je kind de geluiden van verschillende muziekinstrumenten van mekaar onderscheiden?		
0	Neen	
1	Kan twee instrumenten uit mekaar houden die erg van mekaar verschillen (trom en belletjes)	
2	Herkent drie of meer instrumenten (Noteer welke)	

17. Probeert je kind mee te zingen met meebeweeglijedjes?		
0	Alleen de bewegingen	
1	Vocaliseert tijdens de bewegingen	
2	Vocaliseert, brabbelt en soms een verstaanbaar woord	

18. Als je een bekend meebeweeglijedje zingt, zonder mee te bewegen, geeft je kind dan aan dat het het liedje herkent door zelf mee te bewegen of door naar de tekening te wijzen die bij het liedje hoort?		
0	Neen	
1	Herkent één liedje	
2	Herkent meer dan één liedje	

19. Vraagt je kind om een bepaald liedje of rijmpje opnieuw te zingen?		
0	Neen	
1	Vraagt achter één liedje	
2	Vraagt achter meer dan één liedje	

20. Kent je kind de bewegingen die bij het liedje horen?		
0	Neen, doet de bewegingen alleen maar na	
1	Kent de bewegingen bij één liedje	
2	Kent de bewegingen bij meer dan één liedje	

21. Vraagt je kind om bepaalde liedjes altijd in een bepaalde situatie te zingen. B.v. het eendenliedje altijd als het in bad gaat of het opruimliedje als het moet opruimen?		Score
0	Neen	
1	Soms vraagt het eens achter een liedje	
2	Vraagt vaak in bepaalde situaties om het bijhorende liedje te zingen	

22. Zijn er bepaalde favoriete liedjes voor jou en je kind?		
0	Neen	
1	Eén specifiek liedje	
2	Meer dan één specifiek liedje	

23. Probeert je kind met je mee te zingen en herken je dan bepaalde woorden of zinnen?		
0	Neen, de vocalisaties zijn onverstaanbaar	
1	Ja, bij één liedje	
2	Ja, bij meer dan één liedje	

24. Probeert je kind bij bekende liedjes mee te zingen door spraakklanken te uiten die misschien nog niet duidelijk zijn, maar waarbij klemtoon en ritme herkenbaar is?		
0	Neen	
1	Ja, bij één liedje	
2	Ja, bij meer dan één liedje	

25. Kan je kind het liedje al herkennen als je het deuntje neuriet, zonder dat je het zingt?		
0	Neen	
1	Ja, bij één liedje	
2	Ja, bij meer dan één liedje	

Totale score		___/50
--------------	--	--------

MED-EL WORLDWIDE HEADQUARTERS

Fürstenweg 77a, A-6020 Innsbruck, Austria

Tel: +43-512-28 88 89

Fax: +43-512-29 33 81

office@medel.com

MED-EL GmbH Niederlassung Wien
office@at.medel.com

MED-EL Deutschland GmbH
office@medel.de

MED-EL Deutschland GmbH Büro Berlin
office-berlin@medel.de

MED-EL Deutschland GmbH Office Helsinki
office@fi.medel.com

MED-EL Unità Locale Italiana
ufficio.italia@medel.com

VIBRANT MED-EL
office@fr.medel.com

MED-EL BE
office@be.medel.com

MED-EL GmbH Sucursal España
office@es.medel.com

MED-EL GmbH Sucursal em Portugal
office@pt.medel.com

MED-EL UK Ltd
office@medel.co.uk

MED-EL Corporation, USA
implants@medelus.com

MED-EL Latino America S.R.L.
medel@ar.medel.com

MED-EL Middle East FZE
office@ae.medel.com

MED-EL India Private Ltd
implants@medel.in

**MED-EL Hong Kong
Asia Pacific Headquarters**
office@hk.medel.com

MED-EL Philippines HQ
office@ph.medel.com

MED-EL China Office
office@medel.net.cn

MED-EL Thailand
office@th.medel.com

MED-EL Malaysia
office@my.medel.com

MED-EL Singapore
office@sg.medel.com

MED-EL Indonesia
office@id.medel.com

MED-EL Korea
office@kr.medel.com

MED-EL Vietnam
office@vn.medel.com

MED-EL Japan Co., Ltd
info@medel.co.jp

MED-EL Liaison Office Australasia
office@au.medel.com

www.medel.com